

Leka med elden

Vad miljövärdskonferensen i Stockholm i juni utträttade, skall ej underskattas. Några stora resultat kommer kanske inte fram snabbt. Hade detta varit väntat, skulle knappast Sovjetunionen under en uppenbar förevändning dragit sig undan från att delta. På längre sikt blir konferensen i varje fall betydelsefull, så som alla förnuftiga former av mellanfolkligt samarbete har förutsättningar att bli det. Ur svensk synpunkt är det angeläget att framhålla, att den genomfördes på ett för arrangörerna mycket hedersamt sätt. I statsrådet Ingemund Bengtsson hade den dessutom en skicklig ordförande.

Denne fick i samband med konferensens början tillfälle att i TV uttala sig om konferensens syften. Tillfrågad om denna skulle behandla USA:s sk miljö mord i Vietnam, dvs den amerikanska krigföringen, svarade hr Bengtsson, att sådant ej hörde hemma vid konferensen. Han hänvisade i stället till FN:s säkerhetsråd. Detta kloka uttalande lämnade ej statsminister Palme någon ro. Möjligen ville han desavouera hr Bengtsson; han måste ju veta, att en majoritet av socialdemokraterna i dag med uppräckta händer skulle välja hr Bengtsson till partiordförande, bara de kunde bli av med hr Palme. Möjligen drev honom hans ständiga och obehagliga lust att kritisera USA, något som han gör med något slag av hat-kärlek. Nog av, han utnyttjade sitt hälsningsanförande till att fördöma USA:s krigföringsmetoder. För att ingen skulle missata sig om vad han menade, förtydligade han vad han sagt i TV samma kväll.

Att man var irriterad inom den amerikanska delegationen är inte att undra på. Ämnet låg utanför dess kompetens, liksom utanför hela konferensens. Andra var chockerade. Man hade ej väntat, att regeringschefen i det land, som stod för värdskapet, skulle visa så dåligt omdöme att han använde sitt hälsningstal till ett politiskt angrepp på ett av de länder, som var representerat vid konferensen.

Tyvär är vi svenskar icke lika överraskade. Gång på gång, ej minst i denna tidskrift, har påtalats hur regeringsmedlemmar gör utrikespolitiska uttalanden i oträngt mål. I sanningens namn skall sägas, att hr Palme ej var den som började trafiken. I en ledare i SvD den 8 juni framhölls, att under hr Undéns tid som utrikesminister tilläts inga utsvävningar i utrikespolitik. När han var borta och hr Nilsson trädde till, med sin nästan patetiska okunnighet om det område han skulle förvalta, ändrades bilden.

Hr Nilsson bedömde att han kunde sätta sin plats som ordförande i Stockholms arbetarkommun framför den att han var chef i utrikesdepartementet. Från det senare hämtades argument för att stärka hans ställning i den förra. Hr Erlander tycks ha gjort vissa försök att hejda honom, och bl a fick utrikesministern ej resa utomlands som han ville, men statsministerns ansträngningar var otillräckliga.

Även hr Nilsson bör vederfaras rättvisa. Han höll dock en viss stil. Han svängde aldrig en brinnande fackla på Sergel's torg. När hr Palme såg vilka lagrar som till sy-

nes ofarligt kunde skäras på det utrikespolitiska fältet, inledde han en konkurrens med dåvarande utrikesministern, något som i sin tur ledde till en, låt oss säga begränsad vänskap dem emellan. Hr Palmes avsikt var att kring sig samla ungdomarna längst ute på vänsterkanten. Han koncentrerade sig därför på USA, alldeles ensidigt och onyanserat. Ett exempel, som visar hur långt han är beredd att gå, var hans uttalande om att president Nixon — statschef i ett land med vilket Sverige uppehåller vänskapliga förbindelser — genom blockaden av Nordvietnam förde världen mot randen av ett tredje världskrig. Som bekant reste presidenten därefter till Moskva och umgicks med ledarna där. Hr Palmes uttalande var som vanligt avsett för hemmakonsumtion.

Man leker ej ostraffat med elden. Vissa bakslag har redan kommit. Det svåraste för regeringen var att man tvingades att utnämna en ambassadör i Grekland, vilket innebar att vissa former länder emellan är sådana att även Sveriges regering måste rätta sig efter dem. Men svårare prövningar förestår.

Så som regeringsmedlemmar oansvarigt gjort utrikespolitiska uttalanden, med kritik mot andra länders regeringar och statsformer, är det knappast förvånansvärt att SSU, det socialdemokratiska ungdomsförbundet, gör detsamma i ännu mera tillspetsade former. Inom förbundet vet man naturligtvis mindre än inom regeringen vad de utrikes förbindelserna betyder för Sveriges nuvarande och framtida välfärd. Man har lärt sig av statsråden att säga

och att »kräva» — det är aldrig fråga om mindre än krav — praktiskt taget vad som helst.

SSU kongressade i juni. Kongressen krävde bl a stöd för den palestinska frihetsrörelsen, vilket förmodligen skulle betyda att Sverige skulle bryta med Israel. Den krävde vidare att Sverige skulle lämna både Världsbanken och Valutafonden, vilket skulle komma att betyda att vi ställde oss utanför världens ekonomiska samarbete, inte minst på ulandshjälpens område. Vad beträffar denna hjälp, krävde kongressen att den skulle gå till regimen, »vars målsättningar stämmer med våra jämlikhetsideal». Som huvudmottagare angav man bl a Kuba, Nordvietnam, Chile, Tanzania och Nordkorea. Kongressens jämlikhetsideal återfann den alltså hos diktaturer!

Kongressen är allenarådande, sade dess avgående ordförande, hr Bosse Ringholm innan han gick att tillträda en tjänst som politruk i Kanslihuset. Givetvis gäller detta icke för den socialdemokratiska partikongressen, där en och annan nog känner sig böjd att taga de unga diktaturbeundrarna vid örat. Men hur mycket gäller den för regeringen? I varje fall har vi en uppfattning att därifrån kommit något ogillande ord, eller ens någon hänvisning till att tex Valutafondens anseende och betydelse till stor del byggts upp av en svensk med den svenska regeringens fulla stöd. Det skulle ha varit uppmuntrande om regeringen kommit med åtminstone en mild tillrättavisning av sina egna ungdomar. Men kanske det bränns?